

BV Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door BV Rendement

BV Rendement is het nieuws- en adviesmagazine voor directeuren-grotaandeelhouders en ondernemers in het MKB. In BV Rendement leest u maandelijks praktische artikelen over onder meer fiscale wet- en regelgeving, financiële zaken en arbeidsrechtelijke onderwerpen én alle overige actuele informatie met betrekking tot uw bedrijfsvoering.

BV Rendement biedt u onder andere:

- nieuws over veranderende wet- en regelgeving;
- rubrieken met concrete adviezen en tips die u direct in de praktijk kunt brengen;
- artikelen over ondernemerskwesties als het gebruikelijk loon, de auto van de zaak en ontslagrecht;
- marktanalyses over onder meer arbodienstverleners, tankpassen en incassobureaus;
- wekelijkse e-mailservice met het allerlaatste nieuws;
- een aanvulling op de inhoud van elke uitgave met praktische, online tools.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/bvblad

TOESTEMMING ECHTGENO(O)T(E) VOOR BEPAALDE RECHTSHANDELINGEN VEREIST

Misschien bent u wel onbekwaam

Tot halverwege 1956 waren getrouwde vrouwen in Nederland niet handelingsbekwaam. Zij konden alleen met medewerking van hun man rechtshandelingen verrichten. In praktische zin betekende dit dat zij niet eens zelfstandig een auto konden kopen, een bankrekening openen of een verzekering afsluiten. Tegenwoordig geldt het zogenoemde toestemmingsvereiste.

Handelingsonbekwame vrouwen; dat klinkt schandalig – en dat was het misschien ook wel – maar de bedoeling van deze wet was niet het onderdrukken van vrouwen. Achtergrond was de bescherming van de huwelijksgemeenschap tegen risicovolle overeenkomsten. De huidige wetgeving heeft nog altijd dit doel, maar is nu eerlijker ingevuld: echtgenoten hebben elkaars toestemming nodig voor risicovolle transacties. Zo komt het dat vrouwen in Nederland anno 2017 nog altijd de toestemming van hun man nodig hebben om een product op afbetaling te kopen. Maar andersom geldt dat dus tegenwoordig net zo goed.

Lijst

De lijst met rechtshandelingen waarvoor toestemming van de echtgenoot nodig is, is opgesomd in artikel 1:88 van het Burgerlijk Wetboek. Het gaat daarbij in de eerste plaats om de echtelijke woning. Die mag niet verkocht worden zonder toestemming van de ander, ook niet als de woning het eigendom is van slechts één van de partners. Er mag zelfs geen hypotheek op gevestigd worden zonder akkoord van beide partners. Toestem-

ming is bovendien nodig voor het doen van buitensporige schenkingen. Ook hiervoor geldt dat het niet uitmaakt of u getrouwd bent op huwelijkse voorwaarden en of het uw eigen bezit is dat u weggeeft. Als u grote geldbedragen of bijvoorbeeld uw auto aan iemand cadeau wilt doen, moet dat in overleg. Degene die zich borg stelt voor de schuld van iemand anders, heeft eveneens de toestemming van zijn partner nodig. Dit is een categorie waarover nogal eens

geprocedeerd wordt. De toestemming is namelijk niet nodig als de borgstelling plaatsvindt in de normale uitoefening van iemands beroep of bedrijf. In de praktijk wordt verschillend gedacht over de invulling van dit criterium. De laatste categorie waarvoor toestemming nodig is, is koop op afbetaling.

Bescherming

De gedachte van de wetgever achter deze lijst met rechtshandelingen is dat de echtgenoten tegenover elkaar (en meer in het algemeen 'het gezin') beschermd moeten worden. De vrouw die 's avonds thuiskomt en ontdekt dat haar man de woning heeft verkocht en al het spaargeld aan zijn buitenechtelijke kinderen heeft geschonken, verdient bescherming. Maar in sommige gevallen is de regeling betuttelend. Heeft de

Niet om toestemming gevraagde partner biedt uitkomst

De aandelenleaseproducten zoals die door bijvoorbeeld Dexia werden aangeboden, moeten juridisch worden gezien als koop op afbetaling. In de periode dat deze producten massaal verkocht werden, heeft niemand daar bij stilgestaan. Het wetsartikel over de toestemming van de echtgeno(o)t(e) voor dit soort transacties was in de vergetelheid geraakt omdat daar nauwelijks gebruik van werd gemaakt. Totdat bleek dat de 'winstverdriedubelaars' van Dexia en consorten geld

kosten in plaats van opleverden. Toen wilden consumenten ervan af. Zij hebben vervolgens dankbaar gebruikgemaakt van het toestemmingsvereiste zonder dat daarover slaande ruzies werden gevoerd binnen het huwelijk. De echtgenoten en echtgenotes waren vaak wel min of meer op de hoogte van de aanschaf van de beleggingsproducten door hun partner, maar zij hadden daarvoor niet getekend. Dat gaf hen de mogelijkheid om de overeenkomst van hun man of vrouw met terugwerkende kracht te vernietigen.

FOKKE & SUKKE BELLEN DE VRIES BV

SORRY, MAAR VAN ONZE
VROUWEN MOGEN WE GEEN
ZAKEN MEER MET U DOEN

TOESTEMMINGS-
VEREISTE, HÉ?

man die ontevreden is met de televisie die zijn vrouw op afbetaling kocht werkelijk wettelijke bescherming nodig?

Vernietiging

Het komt geregeld voor dat één van de partners ten onrechte niet expliciet om toestemming van de ander vraagt. Als de ander daar geen probleem van maakt, is er niets aan de hand. Is dat wel zo, dan kan hij of zij de rechtshandeling vernietigen. Het gevolg is dan bijvoorbeeld dat de koop op afbetaling teruggedraaid wordt. Het lijkt op het eerste gezicht onwaarschijnlijk dat iemand daadwerkelijk de koop op afbetaling van zijn partner terugdraait. We leven niet meer in de jaren vijftig. Toch gebeurt dit sinds een paar jaar weer op grote schaal (zie het kader). De verjaringstermijn voor zo'n vernietigingsactie is drie jaar. Deze termijn begint te lopen op het moment dat iemand bekend raakt met het feit dat zijn of haar partner een overeenkomst heeft gesloten. Dat

betekent dat de contractspartij die geen handtekening van beide partners heeft verkregen, nog heel lang het risico loopt dat de overeenkomst vernietigd wordt. Hij heeft bovendien geen idee wanneer de verjaringstermijn begint te lopen.

Borg

Als u zelf een overeenkomst sluit waarop het toestemmingsvereiste misschien van toepassing is, kunt u het beste het zekere voor het onzekere nemen. Voor u als dga is het meest voorkomende scenario in dit verband een overeenkomst waarbij iemand zich borg stelt. Een bv waar u veel mee samenwerkt vraagt bijvoorbeeld om een lening. De dga stelt zich persoonlijk garant voor de betaling. In zo'n geval (borgstelling) is in principe toestemming van de echtgenoot of echtgenote nodig. De wet kent één uitzondering op die eis. Als degene die zich borg stelt bestuurder is van een bv of nv, hij samen met eventuele medebestuurders de meerderheid van de aandelen heeft én de borgstelling

plaatsvindt in de normale uitoefening van het bedrijf, dan is geen toestemming van zijn of haar partner nodig. Deze uitzondering klinkt eenvoudig, maar is dat niet. Als een dga rechtstreeks 100% van de aandelen heeft, is duidelijk voldaan aan de eis van het meerderheidsbelang, maar dat is al veel lastiger te beoordelen als sprake is van een joint-venture of van een structuur waarin iemand alleen indirect een meerderheid heeft. Ook de eis dat het moet gaan om de normale uitoefening van het bedrijf, zorgt voor eindeloze procedures. Als een dga zich borg stelt tegenover uw bv, heeft het niet zo veel zin om in de rechtspraak op zoek te gaan naar de precieze betekenis van de term 'normale uitoefening van het bedrijf'.

Meetekenen

Verstandiger en veel veiliger is het om gewoon te vragen om een handtekening van de partner van de borgsteller. Dat die handtekening nodig is, is goed uit te leggen. Onderdeel van die uitleg moet zijn dat de partner die meetekent zich niet zelf borg stelt. De partner gaat geen eigen verplichtingen aan, maar geeft alleen maar toestemming. Het is aan te raden om al in een vroeg stadium aan te dringen op medeondertekening. Dga's die zich borg stellen blijken het nogal eens moeilijk te vinden om hun partner te zeggen dat ook hun handtekening nodig is. Partners vinden dat misschien eng, overzien de consequenties niet en ook de aanleiding van de borgstelling is niet altijd plezierig. De borgstelling is kennelijk nodig omdat de bv niet voldoende kredietwaardig is. Dat is geen prettige boodschap, maar het is wel uit te leggen. Tenzij de eis dat de partner ondertekent pas op het allerlaatste moment op tafel komt. Dan heeft de dga in kwestie nauwelijks meer tijd om het thuis uit te leggen. Het zou niet voor het eerst zijn dat een deal die al helemaal rond is, daar op het laatste moment op stuk loopt. Dat is gemakkelijk te vermijden door van begin af aan duidelijk te zijn over deze eis.

Bert van Mieghem, advocaat bij Wybenga Advocaten, e-mail: vanmieghem@wybenga-advocaten.nl